

Bolagets villkorsförslag	Länsstyrelsens villkorsförslag	Länsstyrelsens bedömning/kommentar
--------------------------	--------------------------------	------------------------------------

Om tillståndets avgränsningar

<p>Bolaget yrkar bland annat följande</p> <p>SKB yrkar att domstolen ger tillstånd enligt miljöbalken:</p> <p>1. att vid slutförvaret för låg- och medelaktivt avfall (SFR) slutförvara maximalt 180 000 m³ låg- och medelaktivt avfall, allt härrörande från kärnteknisk verksamhet och annan verksamhet med strålning i Sverige, innefattande en utökning av den idag tillståndsgivna slutförvaringsvolymen med 117 000 m³,.....</p>	<p>Fråga om tillståndets avgränsningar</p> <p>Länsstyrelsens yrkanden i händelse av att tillståndet inte avgränsas till att endast omfatta förvar av avfall från svenska kärntekniska anläggningar där kärnavfallsavgift har betalats för avfallet i fråga.</p> <p>vxii. Villkor om maximalt tillåten förvaringsvolym för annat avfall än avfall från anläggningar som har betalt in kärnavfallsavgift och</p> <p>vxiii. villkor om säkerhet motsvarande kostnaden för placering av avfallet i ett annat förvar med motsvarande egenskaper som SFR.</p> <p>Förslag till beslutsmening</p> <p>Länsstyrelsen yrkar, att beslut om tillstånd avgränsas till - <i>att tillstånd ges för slutförvaring och hantering av låg- och medelaktivt radioaktivt avfall i SFR av svenskt radioaktivt avfall.</i></p>	<p>Länsstyrelsen konstaterar att underlaget i målet har gällt svenska kärnavfall och det är därför viktigt att inte tillståndsmeningen öppnar upp för hanteringen och förvaring av utländskt kärnavfall. Frågan bör i första hand hanteras i tillståndsmeningen, vilket då leder till att av länsstyrelsen yrkade villkor kan utgå. Detta är således länsstyrelsens förstahandsyrkande att frågan hanteras i tillståndsmeningen – vilket bör var i överensstämmelse med bolagets yrkande nr 1.</p> <p>Se länsstyrelsens yttrande 2022-06-27 samt 2022-10-31 - punkten B.1 – "Prövningens avgränsning".</p>
---	---	--

Listans innehåll nedan följer i huvudsak bolagets numrering av villkorsförslag

<p>1. Om inte annat framgår av nedan angivna villkor ska verksamheten – inbegripet åtgärder för att minska vatten- och luftföroreningar, avfall och andra störningar för omgivningen – bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad SKB uppgett eller åtagit sig i målet.</p>		<p>Ingen erinran</p>
<p>2. Buller under utbyggnadsskedet får inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid fasad vid permanent- eller fritidsbostäder i omgivningen än</p> <p>Kontroll ska ske dels i samband med att uppförande påbörjas, dels i enlighet med kontrollprogram för verksamheten. Resultatet av kontrollerna ska redovisas till berörd tillsynsmyndighet.</p>	<p>..... Kontroll ska ske dels i samband med att uppförande påbörjas, dels i enlighet med kontrollprogram för verksamheten <u>samt då tillsynsmyndigheten så begär.</u></p>	<p>Länsstyrelsen yrkar på ett tillägg till villkoret för att villkoret ska kunna godtas. Det är olämpligt att tillsynsmyndighetens möjligheter till att begära kontroll av bullernivåer skulle vara låst till vad som framgår av ett kontrollprogram, dvs ett dokument som tillhör bolaget.</p>
<p>3. Buller från verksamheten under drifttiden får inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid permanent- eller fritidsbostäder i omgivningen än.....</p> <p>.....Därutöver ska kontroll ske i enlighet med kontrollprogram för verksamheten.</p>	<p>..... Därutöver ska kontroll ske i enlighet med kontrollprogram för verksamheten <u>samt då tillsynsmyndigheten så begär.</u></p>	<p>Se kommentar gällande villkor 2 ovan.</p>
<p>4. SKB ska se till att bulleralstrande arbeten inte etableras under perioden 1 april – 31 juli. Bulleralstrande arbeten innefattar till exempel krossning av bergmassor, transporter med bandtraktor och hjullastare i samband med lastning och lossning eller andra liknande arbetsmoment. Villkoret hindrar inte att ytterligare arbeten etableras under perioden, om arbeten av likartad typ och med likartad nivå av buller har etablerats före den 1 april.</p>	<p>Bolaget ska se till att bulleralstrande arbeten inte etableras under perioden 1 april – 31 juli. Bulleralstrande arbeten innefattar till exempel krossning av bergmassor, transporter med bandtraktor och hjullastare i samband med lastning och lossning eller andra liknande arbetsmoment. Villkoret hindrar inte att ytterligare åtgärder etableras under perioden, om arbeten med likartad typ av buller har etablerats före den 1 april.</p> <p>45 dBA ska gälla som begränsningsvärde för omgivande fågelskydds- och Natura 2000 områden under fåglars häckningsperiod.</p>	<p>Länsstyrelsen vidhåller sitt villkorsförslag.</p> <p>Se kommentar i 1st yttrande 2022-10-31 över bolagets bemötande – punkt C.2 "Buller"</p>

Bolagets villkorsförslag	Länsstyrelsens villkorsförslag	Länsstyrelsens bedömning/kommentar
<p>5. Tung <i>fordonstrafik</i> med anknytning till SFR får anlända till eller avgå från Forsmarks industriområde endast mellan kl. 06 och 22 helgfri måndag till fredag och endast mellan kl. 08 och 15 på lördagar. Under övrig tid får sådan trafik med anknytning till SFR anlända till eller avgå från Forsmarks industriområde vid högst 100 tillfällen per år. Uppgift om antalet ankomster eller avgångar som ankommer eller avgår under övrig tid enligt ovan ska ingå i den årliga miljörapporten.</p> <p>Avvikelse från begränsningarna i stycket ovan får ske efter godkännande av berörd tillsynsmyndighet.</p> <p><i>SKB ska så långt möjligt transportera överskottsmassor från bergarbetena sjövägen.</i></p> <p><i>SKB ska i den årliga miljörapporten redovisa andelen överskottsmassor som transporterats via land- respektive sjövägen samt skäl till varför landtransporter ägt rum.</i></p>		<p>Ingen erinran</p>
<p>6. Hantering av avfall och kemikalier samt användning av kemiska produkter <i>samt uppställning av arbetsmaskiner</i> ska ske på ett sådant sätt att spill och läckage till såväl icke hårdgjorda som hårdgjorda ytor förebyggs <i>så att inte mark- och vattenområden riskerar att förorenas av spill eller läckage</i>. Eventuellt spill och läckage ska omgående samlas upp och tas om hand.</p> <p>Flytande kemikalier och farligt avfall ska lagras i dubbelmantlad eller invallad cistern, eller på motsvarande sätt, som vid behov förses med påkörningsskydd.</p> <p>Uppsamlingsvolymen ska minst motsvara den största behållarens volym plus 10 procent av volymen av övriga behållare inom samma invallning.</p> <p>För radioaktivt material och radioaktivt avfall gäller särskilda bestämmelser.</p>	<p>Länsstyrelsen godtar bolagets förslag till villkor.</p>	<p>Bolaget godtar Länsstyrelsens förslag och justerar villkorsförslag 6.</p>
<p>7. SKB ska vidta åtgärder för att förebygga damning från verksamheten. Uppstår störningar i omgivningen till följd av damning ska motåtgärder vidtas samt samråd ske med berörd tillsynsmyndighet. Dammbindning ska ske med vatten eller med dammbindningsmedel som anmälts till och godkänts av berörd tillsynsmyndighet.</p>		<p>Ingen erinran</p>
<p>8. Utfyllnad av vattenområde vid Stora Asphällan ska ske genom utläggning av bank/slänt mot havet, varefter området innanför banken/slätten fylls ut.</p> <p>Vid grumlande arbeten i vatten ska grumlingskydd i form av exempelvis siltskärmar användas.</p>	<p>Utfyllnad av vattenområde vid Stora Asphällan ska ske genom utläggning av bank/slänt mot havet, varefter området innanför banken/slätten fylls ut.</p> <p><i>Arbetet i vattenområdet ska ske med försiktighet samt inte utföras under de mest känsliga perioderna för djur- och växtliv som är mellan den 1 april till den 31 juli.</i></p> <p>Vid grumlande arbeten i vatten ska grumlingskydd i form av exempelvis siltskärmar användas.</p> <p><i>Det utfyllda området ska anläggas med dagvatten-/markvatten-brunnar för omhändertagande av dagvatten och lakvatten under byggskedet och drifttiden.</i></p>	<p>Länsstyrelsen vidhåller föreslaget villkor från yttrande 2022-06-27 – med avgränsning enligt motivering nedan.</p> <p>Länsstyrelsens motivering framgår av yttrande 2022-10-31 över bolagets bemötande, avsnitt C.5 "Arbeten i vatten". Där anförts att tidsbegränsningen dock endast bör gälla anläggande av den yttre vallen/banken eftersom risken för grumling till utanföriggande vattenområden därefter bedöms som låg.</p>

Bolagets villkorsförslag	Länsstyrelsens villkorsförslag	Länsstyrelsens bedömning/kommentar																														
<p>9. Spillvatten ska ledas till reningsverk före utsläpp till recipient.</p>	<p>Länsstyrelsen förslag till villkor för utsläpp till vattenrecipient under driftskedet.</p> <p>xii. Dagvatten och lakvatten från bergupplag ska inte spädas ut i länshållningsvatten utan kontrolleras, hanteras och behandlas för sig. Utsläppen av totalkväve till recipient från dagvatten och lakvatten får inte överskrida 10 mg per liter - mätt som månadsriktvärden respektive medelårsvärde som begränsningsvärde.</p> <p>xiii. Utsläppsparmetrar för vatten som släpps till recipient – undantaget vatten som avleds till reningsverk för spillvatten.</p> <table border="1" data-bbox="783 878 1308 1486"> <thead> <tr> <th>Ämne/parameter</th> <th>Månadsriktvärden respektive medelårsvärde som begränsningsvärde</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>Arsenik</td><td>20 µg/l</td></tr> <tr><td>Bly</td><td>25 µg/l</td></tr> <tr><td>Kadmium</td><td>0,5 µg/l</td></tr> <tr><td>Koppar</td><td>200 µg/l</td></tr> <tr><td>Krom</td><td>25 µg/l</td></tr> <tr><td>Kvicksilver</td><td>0,15 µg/l</td></tr> <tr><td>Nickel</td><td>25 µg/l</td></tr> <tr><td>Nickel</td><td>70 µg/l</td></tr> <tr><td>Zink</td><td>200 µg/l</td></tr> <tr><td>Totalkväve</td><td>10 mg/l</td></tr> <tr><td>Oljeindex</td><td>50 mg/l</td></tr> <tr><td>Suspenderat material</td><td>10 mg/l</td></tr> <tr><td>pH</td><td>6,5-9,5</td></tr> <tr><td>Poly- och perfluorerade alkylsubstanser (PFAS)</td><td>0,09 µg/l</td></tr> </tbody> </table>	Ämne/parameter	Månadsriktvärden respektive medelårsvärde som begränsningsvärde	Arsenik	20 µg/l	Bly	25 µg/l	Kadmium	0,5 µg/l	Koppar	200 µg/l	Krom	25 µg/l	Kvicksilver	0,15 µg/l	Nickel	25 µg/l	Nickel	70 µg/l	Zink	200 µg/l	Totalkväve	10 mg/l	Oljeindex	50 mg/l	Suspenderat material	10 mg/l	pH	6,5-9,5	Poly- och perfluorerade alkylsubstanser (PFAS)	0,09 µg/l	<p>Länsstyrelsen inställning är att det inte är tillräckligt med ett villkor enligt bolagets förslag eftersom bolagets förslag inte ställer några faktiska krav på rening av spillvattnet.</p> <p>Föreslagna parametrar är ett urval av de som ingår i vanligt förekommande analyser för utsläpp från ett reningsverk.</p> <p>Länsstyrelsen vidhåller sitt yrkande om att de parametrar som är kopplade till villkorsförslag xiii ska ingå i ett villkor för utsläpp av spillvatten.</p> <p>Se länsstyrelsens yttrande 2022-06-27</p>
Ämne/parameter	Månadsriktvärden respektive medelårsvärde som begränsningsvärde																															
Arsenik	20 µg/l																															
Bly	25 µg/l																															
Kadmium	0,5 µg/l																															
Koppar	200 µg/l																															
Krom	25 µg/l																															
Kvicksilver	0,15 µg/l																															
Nickel	25 µg/l																															
Nickel	70 µg/l																															
Zink	200 µg/l																															
Totalkväve	10 mg/l																															
Oljeindex	50 mg/l																															
Suspenderat material	10 mg/l																															
pH	6,5-9,5																															
Poly- och perfluorerade alkylsubstanser (PFAS)	0,09 µg/l																															
<p>10. Länshållningsvatten från bergarbeten för utbyggnaden samt lakvatten från bergupplag ska före utsläpp till recipient genomgå rening i anläggning som är dimensionerad för utgående halter av:</p> <p>Olja ≤ 2 mg/l (alternativt mätt som oljeindex) Susp ≤ 100 mg/l</p> <p>Provtagning enligt ovan ska ske månadsvis genom veckosamlingsprov som vägs samman till ett månadsmedelvärde.</p>		<p>Länsstyrelsen godtar inte bolagets förslag till villkor 10. Länsstyrelsen anser att villkorsförslag 11 i allt väsentligt gäller samma vatten och att det är olämpligt att dela upp regleringen i två separata villkor. Länsstyrelsen vidhåller sina villkorsförslag – <i>viii</i> till <i>xi</i>.</p> <p>Se länsstyrelsens yttrande 2022-06-27 samt 2022-10-31– punkt C.6 <i>Utsläpp till vatten för att reducera belastning av övergödande ämnen på recipienten</i></p> <p>Det kan finnas skäl att överväga en samordning av villkorsförslag avseende byggskedet, bolagets villkorsförslag 10 och 11, och hanteringen av bergupplag i ett och samma villkor med underpunkter.</p>																														
<p>11. Lakvatten från bergupplag och, om möjligt, länshållningsvatten under byggskedet, ska samlas upp, behandlas och kontrolleras med avseende på kväveföroreningar.</p> <p>Behandlingen får avbrytas när kvävehalten i utgående vatten minskat till nivåer där behandlingen inte längre blir effektiv.</p>		<p>Länsstyrelsen godtar inte bolagets förslag till villkor 11. Länsstyrelsen anser att villkorsförslag 10 i allt väsentligt gäller samma vatten och att det är olämpligt att dela upp regleringen i två separata villkor. Länsstyrelsen vidhåller sina villkorsförslag – <i>viii</i> till <i>xi</i>.</p> <p>Se länsstyrelsens yttrande 2022-06-27 samt 2022-10-31– punkt C.6 <i>Utsläpp till vatten för att reducera belastning av övergödande ämnen på recipienten</i>.</p> <p>Det kan finnas skäl att överväga en samordning av villkorsförslag avseende byggskedet, bolagets villkorsförslag 10 och 11, och hanteringen av bergupplag i ett och samma villkor med underpunkter.</p>																														

Bolagets villkorsförslag	Länsstyrelsens villkorsförslag	Länsstyrelsens bedömning/kommentar
	<p>Länsstyrelsen förslag till villkor om åtgärder avseende utsläpp av kväve till vattenrecipient under byggskedet samt bergupplag.</p> <p>Länsstyrelsen förslag till villkor om åtgärder avseende hantering av emulsionssprängämne.</p> <p>viii. Vid nyttjande av emulsionssprängämne ska borrhålen avladdas på så sätt att hållet fylls från botten och att sista halvmeter lämnas ofylld, där sprängmedlet riskerar att inte bli detonerat. Särskild kontroll ska i övrigt ägnas åt att spill undviks vid laddning med emulsionssprängämne.</p> <p>Länsstyrelsen förslag till villkor för vatten i övrigt.</p> <p>ix. Processavloppsvatten som används under byggskedet ska samlas in samt behandlas och därefter recirkuleras. Överskottet av recirkulerat vatten ska avledas via spillvattennätet till FKA:s reningsverk, eller annat eget reningsverk med minst motsvarande reduktionsgrad avseende kväve. Recirkulationen ska ske minst i den omfattning som krävs för att flödet av överskottsvatten inte ska riskera att överskrida den dimensionerade kapaciteten i reningsverket.</p> <p>Recirkulationen av processavloppsvattnet ska i övrigt ske med inriktning på att optimera avskiljningsgraden av kväve i utgående vatten till recipient från reningsverket. Behandlingen får avbrytas när kvävehalten i utgående vatten minskat till nivåer där behandlingen inte längre blir effektiv (delegation).</p> <p>x. Länshållningsvatten från förvaret ska vid utsläpp till recipient, som inte passerar FKA:s reningsverk, som årsmedelvärde från månadsvisa provtagningar av totalkväve inte överskrida 10 mg per liter</p> <p>xi. Dagvatten och lakvatten från bergupplag ska samlas upp och behandlas så att utsläppen av totalkväve till recipient inte överskrider 10 mg per liter.</p>	<p>Se länsstyrelsens yttrande 2022-06-27 samt 2022-10-31– punkt C.6 <i>Utsläpp till vatten för att reducera belastning av övergödande ämnen på recipienten.</i></p>
<p>12. SKB ska med Östhammars kommun samt de myndigheter och organisationer som kommunen föreslår, minst en gång per år mötas för att avhandla lokala miljöfrågor utifrån miljöbalkens mål och tillämpningsområde. Inom ramen för dessa möten ska SKB fortlöpande lämna information om sådana förhållanden i verksamheten som kan ge upphov till lokal miljöpåverkan eller som är av betydelse för kommunen.</p> <p>SKB ska svara för kostnader för möteslokaler och liknande.</p> <p><i>Behörig tillsynsmyndighet ska erbjudas att delta.</i></p>	<p><i>.....Länsstyrelsen avstyrker den delen av villkorsförslaget som inkluderar ett villkorat deltagande från tillsynsmyndighetens sida.....</i></p>	<p>Länsstyrelsen anser att bolagets reviderade villkorsförslag inte kan godtas eftersom det alltjämnt ger kommunen mandat att reglera vilka myndigheter som villkorsvis måste delta.</p> <p>Se länsstyrelsens yttrande 2022-06-27</p>
<p>13. SKB ska under tiden fram till förslutning av SFR bedriva en strukturerad omvärldsbevakning rörande slutförvaring av låg- och medelaktivt avfall, informationsbevarande samt övervakning av slutförvar efter förslutning. SKB ska minst vart femte år informera tillsynsmyndigheterna samt Östhammars kommun om resultatet av omvärldsbevakningen samt vilka förberedelser som vidtagits beträffande informationsbevarande och eventuell övervakning efter förslutning.</p>		<p>Ingen erinran</p>

Bolagets villkorsförslag	Länsstyrelsens villkorsförslag	Länsstyrelsens bedömning/kommentar
<p>14. SKB ska, senast tre (3) månader innan arbeten som ger upphov till bergmassor påbörjas, redovisa en preliminär plan för hantering av bergmassor till berörd tillsynsmyndighet. Planen ska innehålla en prognos för mängden bergmassor som förväntas uppstå under bergarbetena för SFR. En preliminär plan för extern avsättning av massor per mottagare och år ska också anges, tillsammans med uppgifter om mottagarens kapacitet och, i förekommande fall, tillstånd att ta emot massorna. En uppdaterad plan ska därefter redovisas årligen till berörd tillsynsmyndighet fram till och med det år då arbeten som ger upphov till bergmassor avslutas.</p>	<p>SKB ska, senast tre (3) månader innan arbeten som ger upphov till bergmassor påbörjas, redovisa en preliminär plan för hantering av bergmassor till berörd tillsynsmyndighet. Planen ska innehålla en prognos för mängden bergmassor som förväntas uppstå under bergarbetena för SFR. En preliminär plan för extern avsättning av massor per mottagare och år ska också anges, tillsammans med uppgifter om mottagarens kapacitet och, i förekommande fall, tillstånd att ta emot massorna. En uppdaterad plan ska därefter redovisas årligen till berörd tillsynsmyndighet fram till och med det år då arbeten som ger upphov till bergmassor avslutas.</p> <p><i>Den preliminära planen ska också innehålla en redovisning av utformningen av skyddsåtgärder avseende hanteringen av dagvatten och lakvatten och tillhörande reningsanläggnings utformning och kapacitet.</i></p>	<p>Länsstyrelsen anser att plan för hantering bergmassor också behöver innehålla en redovisning av skyddsåtgärder avseende vatten och motsätter sig ett villkor som saknar en sådan redovisning enligt bolagets förslag. Länsstyrelsen vidhåller sitt villkorsförslag.</p> <p>Se länsstyrelsens yttrande 2022-06-27</p>
<p>15. [SKB återkommer med förslag till villkor om kompensation för habitatförlust för fisk när sakkunnigutlåtandet har redovisats i målet.]</p>		<p>Se länsstyrelsens yttrande den 14 november 2022</p>
<p>16. Ovanjordsanläggningen för SFR, inklusive bergupplag, ska lokaliseras inom det verksamhetsområde som anges på karta i Bilaga SFR-U K:21.</p>		<p>Ingen erinran</p>
<p>17. SKB ska i <i>skäligen utsträckning</i> vidta åtgärder för att <i>effektivisera energianvändningen</i>. Så långt strålsäkerheten medger ska åtgärderna innefatta energihushållning, energieffektivitet i byggnader och anläggningar, lågt kylbehov, effektiv värme- och kylanvändning samt effektiv elanvändning.</p> <p><i>SKB ska i den årliga miljörapporten fortlöpande redovisa hur arbetet med att effektivisera energianvändningen fortskrider, innefattande information om genomförda och planerade åtgärder samt en sammanfattning av den senaste energikartläggningen.</i></p>		<p>Länsstyrelsen godtar inte bolagets förslag. Villkorsförslagets innehåller delar som redan tvingande åtgärder enligt 5 § 11p NFS 2016:8. Bolagets villkorsförslag ger ingen tydlig avgränsning för vad som ska uppnås som gör att det är uppföljningsbart. Formuleringen gör det möjligt för bolaget att även närmast obetydliga och försumbara förbättringar ska kunna anses vara godtagbara.</p> <p>Se länsstyrelsens yttrande 2022-06-27 samt 2022-10-31– punkt C.11 "Klimatpåverkan och energieffektivisering" samt punkten D.</p>
	<p>i. Krossar och sorteringsverk ska drivas med elström från det fasta elnätet.</p>	<p>Länsstyrelsen vidhåller sitt villkorsförslag.</p> <p>Syftet med villkoret är att krossar ska drivas med el för att minska klimatpåverkan – punkten C.11 "Klimatpåverkan och energieffektivisering".</p>
	<p>ii. Den befintliga ventilationsanläggningen med tillhörande drivmotorer ska bytas ut och ersättas med en behovsstyrd ventilation för att automatiskt variera flödet samt förses med frekvensstyrda motorer. Åtgärderna ska vara genomförda senast 1 år efter att byggskedet är avslutat.</p>	<p>Länsstyrelsen vidhåller sitt villkorsförslag.</p> <p>Syftet med villkorsförslag är att reglera när befintlig ventilationsanläggning senast ska vara åtgärdad.</p> <p>Se länsstyrelsens yttrande 2022-06-27 samt 2022-10-31.</p>
	<p>iii. Under byggskedet ska ventilationsbehovet i det befintliga förvaret som inte kommer att vara i normal drift minimeras och anpassas utifrån vistelsetider. Åtgärden ska vara genomförd under förberedelsefasen innan bergentreprenaderna under jord påbörjas.</p>	<p>Länsstyrelsen vidhåller sitt villkorsförslag.</p> <p>Syftet med villkorsförslag är att reglera när befintlig ventilationsanläggning senast ska vara åtgärdad.</p> <p>Se länsstyrelsens yttrande 2022-06-27 samt 2022-10-31.</p>
	<p>iv. Värme som tillförs ventilationsluften ska primärt utgöras av värme som hämtas ur frånluften (värmeväxling) och i övrigt utgöra värme som i första hand är hämtad från spillvärme och i andra hand värme via värmepump eller annan liknande energieffektiv</p>	<p>Länsstyrelsen vidhåller sitt villkorsförslag.</p> <p>Länsstyrelsen anser det finns skäl att ställa villkor om att åtgärder görs inom en viss tid när det finns förslag i en framtagen energikartläggning.</p>

Bolagets villkorsförslag	Länsstyrelsens villkorsförslag	Länsstyrelsens bedömning/kommentar
	<p>teknik. Åtgärderna ska vara genomförda senast 1 år efter att byggskedet är avslutat.</p>	<p>Länsstyrelsens ytterligare motivering framgår i yttrande över bolagets bemötande, punkt C.11 - underrubrik "Frågan om nyttjande av spillvärme" i yttrande 2022-10-31.</p>
	<p>v. Uppfodringen av utsprängt berg till markytan ska i huvudsak ske genom ett teknikval där utrustningen drivs av el.</p>	<p>Länsstyrelsen vidhåller sitt villkorsförslag. Länsstyrelsens motivering framgår i yttrande över bolagets bemötande, punkt C.11 – underrubrik "Frågan om nyttjande av el för uppfodring av berg" i yttrande 2022-10-31.</p>
	<p>Länsstyrelsens yrkande om energihushållningsplan.</p> <p>vi. Åtgärder ska i skäligen utsträckning successivt vidtas för att effektivisera energianvändningen. Bolaget ska senast ett år efter att den nya delen av anläggningen tagits i drift ge in en energihushållningsplan till tillsynsmyndigheten. I planen ska redovisas bolagets arbete med energieffektivisering. Planen ska därefter revideras fortlöpande och ges in till tillsynsmyndigheten vart fjärde år, eller med annat intervall som myndigheten bestämmer.</p> <p>Av energihushållningsplanen ska åtminstone följande framgå.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vilka åtgärder som är tekniskt möjliga att genomföra samt kostnaderna och energibesparingen för dessa. - Kostnads kalkyler omfattande minst total investeringskostnad och återbetalningstid, grundade på åtgärdernas livscykel-kostnader. - Vilka åtgärder som har genomförts och bedömning av vilka åtgärder som är skäligen att genomföra kommande fyraårs-period samt en motivering till varför övriga redovisade åtgärder inte bedöms skäligen. <p>Bolaget ska årligen i samband med ingivande av miljörapporten till tillsynsmyndigheten redovisa det gångna årets arbete med energihushållning, hur planen följts och vilka eventuella justeringar av planen som bolaget avser att göra under det kommande året.</p> <p>Delegation: Skäligen villkor om vilka åtgärder, framtagna inom ramen för energihushållningsplanen enligt villkor xx, som ska genomföras och inom vilken tid.</p>	<p>Länsstyrelsen vidhåller sitt villkorsförslag. Länsstyrelsens motivering framgår i yttrande över bolagets bemötande, punkt C.11 - underrubrik "Frågan om energihushållningsplan med tillhörande delegation" och punkten D i yttrande 2022-10-31 samt yttrande 2022-06-27.</p>
	<p>Länsstyrelsens förslag till utredningsvillkor avseende långsiktig klimatpåverkan.</p> <p>vii. Länsstyrelsen yrkar på att bolaget meddelas följande utrednings-villkor för hantering av utsläpp av klimatgaser i det längre perspektivet. - Bolaget ska under prövotiden utreda möjligheten till att uppnå en halvering av utsläppen av klimatgaser till och med år 2030 relativt år 2020 enligt följande.</p> <p>U1. Bolaget ska utreda vilken systemavgränsning som är lämplig för bedömningen av verksamhetens klimatpåverkan.</p> <p>U2. Bolaget ska utreda vilka uppföljningsbara kompensations-åtgärder i Sverige som kan vara lämpliga och rimliga med hänsyn till den faktiska miljönyttan med identifierade kompensationsåtgärder, jämfört med kostnaderna.</p>	<p>Länsstyrelsen vidhåller sitt villkorsförslag. Länsstyrelsen kan inte se att de föreligger något hinder att föreskriva villkor som hanterar verksamhetens klimatpåverkan under tillståndstiden. Länsstyrelsens motivering framgår i yttrande över bolagets bemötande, punkt C.11 - underrubrik "Frågan om utredningsvillkor avseende långsiktig klimatpåverkan" i yttrande 2022-10-31 samt yttrande 2022-06-27.</p>

Bolagets villkorsförslag	Länsstyrelsens villkorsförslag	Länsstyrelsens bedömning/kommentar
	<p>U3. Bolaget ska också utreda hur bolaget kan nå netto nollutsläpp av verksamhetens klimatpåverkan senast 2040, inklusive kompensationsåtgärder.</p> <p>Utredningen enligt ovan ska inges senast 2 år efter laga kraftvunnet tillstånd.</p>	
	<p>Länsstyrelsens förslag till villkor om åtgärder avseende hushållning med naturgrus.</p> <p>xiv. Betong som används för konstruktion av slutförvaret samt för försegling av avfall ska vara tillverkad utan inblandning av naturgrus.</p>	<p>Länsstyrelsen vidhåller sitt villkorsförslag.</p> <p>Länsstyrelsen konstaterar att åtagandet från bolagets sida om att inte använda naturgrus fanns i underlaget för regeringens tillåtlighetsbeslut. Bolaget lämnar i sitt bemötande inget tydligt åtagande när det gäller sprutbetong.</p> <p>se punkten C.15 "Användande av naturgrus" i yttrande 2022-10-31 samt yttrande 2022-06-27.</p>
<p>18. För verksamheten ska det finnas kontrollprogram med angivande av mätmetod, mätfrekvens och utvärderingsmetoder som omfattar bland annat utsläppskontroll.</p> <p>Kontrollprogrammet avseende byggskedet ska ges in till tillsynsmyndigheten senast tre (3) månader innan anläggningsarbetena påbörjas. Förslag till kontrollprogram avseende driftskedet ska ges in till tillsynsmyndigheten senast tre (3) månader innan den utbyggda anläggningen tas i drift.</p>	<p>För verksamheten ska det finnas kontrollprogram med angivande av mätmetod, mätfrekvens och utvärderingsmetoder som omfattar bland annat utsläppskontroll. <i>Kontrollprogrammet tas fram i samråd med tillsynsmyndigheten.</i></p> <p><i>För arbetena med utläggning av bank/slänt mot havet under bygg-skedet ska kontrollprogrammet innehålla uppgifter om mätning och kontroll av grumling samt tillhörande larm- och åtgärdsnivåer.</i></p> <p><i>Hur flytt av orkidéer som omfattas av medgiven artskyddsdispens (grönvit nattviol, korallrot, nattviol, nästrot, skogsknipprot, skogsnycklar och tvåblad) ska planeras, genomföras och följas upp i samråd med tillsynsmyndigheten för artskydd ska redovisas i ett separat kontrollprogram och inges senast 3 månader innan planerad åtgärd.</i></p> <p>Kontrollprogrammet avseende byggskedet ska ges in till tillsynsmyndigheten senast tre (3) månader innan anläggningsarbetena påbörjas. Förslag till kontrollprogram avseende driftskedet ska ges in till tillsynsmyndigheten senast tre (3) månader innan den utbyggda anläggningen tas i drift.</p>	<p>Länsstyrelsen inställning är att bolagets villkorsförslag inte godtas utan de av länsstyrelsen föreslagna tilläggen. Med beaktande av vad bolaget framfört i sitt bemötande anser länsstyrelsen att villkoret bör utformas så att kontrollprogrammet tas fram i samråd med tillsynsmyndigheten.</p> <p>Se länsstyrelsens motivering under punkt C.12 "Kontrollprogram" och C.14 "Naturmiljö, Natura 2000 och artskydd" i yttrande 2022-10-31.</p>
<p>19. SKB ska erbjuda bullerskyddande åtgärder till ägare av fastighet som vid tiden för regeringens beslut om tillåtlighet användes som permanentbostad, belägen utmed riksväg 76 mellan Forsmark och Börstil, och som till följd av utbyggnaden av SFR bedöms utsättas för bullernivåer utomhus vid fasad över 60 dBA dygnsekvivalent ljudnivå eller över 75 dBA maximal ljudnivå. Åtgärderna ska syfta till att innehålla följande beräknade riktvärden, i den mån det är tekniskt möjligt och ekonomiskt rimligt 30 dBA dygnsekvivalent ljudnivå och 45 dBA maximal ljudnivå inomhus 55 dBA dygnsekvivalent ljudnivå och 70 dBA maximal ljudnivå vid uteplats, detta krav gäller dock endast fastighet som inte redan har en uteplats där ljudnivåerna innehålls.</p>		<p>Ingen erinran</p>
<p>20. <i>Arbete i naturmark såsom avverkning av träd och andra röjningsarbeten får inte genomföras under perioden 1 april till 31 juli. Större anläggningsarbeten inom det befintliga verksamhetsområdet får, under perioden 1 april till 31 juli, endast påbörjas om inga fågelhäckningar sker i området som kan påverkas av arbetena.</i></p>	<p>Länsstyrelsens förslag till villkor om åtgärder avseende naturmiljö.</p> <p>xv. I möjligaste mån ska ovanmarksanläggningen utformas så att påverkan på fridlysta växter undviks. Upplags- och uppställningsplatser ska placeras och utformas så att påverkan på vattenmiljöer och områden med känslig flora och fauna minimeras.</p>	<p>Länsstyrelsen godtar bolagets villkorsförslag gällande arbeten i naturmark.</p> <p>Länsstyrelsen vidhåller sitt villkorsförslag om ovanmarksanläggningen (xv).</p> <p>Länsstyrelsens motivering framgår i yttrandet över bolagets bemötande, avsnitt C.14 – "Naturmiljö, Natura 2000 och artskydd" i yttrande 2022-10-31.</p>

Bolagets villkorsförslag	Länsstyrelsens villkorsförslag	Länsstyrelsens bedömning/kommentar
	xvi. Anläggningsarbete liksom förberedande arbete i naturmark såsom avverkning av träd och andra röjningsarbeten ska genomföras utanför fåglars häckningsperiod. Större anläggningsarbeten inom det befintliga verksamhetsområdet ska påbörjas utanför fåglarnas häcksäsong.	
<p>Bolagets förslag till bemyndiganden till berörd tillsynsmyndighet</p> <p>B.1 Hantering av bergmaterial under driftskedet</p> <p>B.2 Åtgärder för att förebygga damning enligt villkor 7</p> <p>B.3 Hantering av kemiska produkter och avfall enligt villkor 6</p> <p>B.4 Villkor med anledning av SKB:s redovisningar enligt villkor 13</p> <p>B.5 Undantag från bullerbegränsningar under byggskedet enligt villkor 2</p> <p>B.6 När avledning av lakvatten från bergupplag till rening får avbrytas enligt villkor 11</p> <p>B.7 Undantag avseende tunga transporter under "övrig tid" enligt villkor 5</p>	<p>Under rubriken "Bemyndiganden" yrkar länsstyrelsen att det läggs till en ny punkt, med följande lydelse:</p> <p><i>Skäliga villkor om vilka åtgärder, framtagna inom ramen för energihushållningsplanen enligt villkor nr "xy", som ska genomföras och inom vilken tid.</i></p>	<p>Länsstyrelsen vidhåller sitt förslag på tillägg av ett bemyndigande kopplat till en energihushållningsplan.</p> <p>Länsstyrelsen har ingen erinran över bolagets förslag på bemyndiganden enligt punkterna B.1 till B.4 samt B.6 och B.7.</p> <p>När det gäller B.5 så förutsätts att det av länsstyrelsen föreslagna tillägget till bolagets villkorsförslag 2 inkluderas för att bemyndigandet ska ha någon funktion. Med det tillägget av villkorsförslag 2 så godtar länsstyrelsen punkten B.5</p> <p>I övrigt ser länsstyrelsen ett behov av att punkten B.5 också inkluderar buller under driftskedet enligt bolagets villkorsförslag 3.</p>
<p>Bolagets förslag till prøvotid och utredningsföreskrift</p> <p>SKB föreslår att domstolen, med stöd av 22 kap 27 § miljöbalken skjuter upp frågan om slutliga villkor om åtgärder – inom eller utanför anläggningen/verksamhetsområdet – för att begränsa belastningen av övergödande ämnen i recipienten under en prøvotid. Under prøvotiden ska SKB följa upp och bedöma utsläppet av övergödande ämnen med lakvatten från bergupplag och med länshållningsvatten från bergarbetena, varvid vidtagna reningsåtgärder ska beaktas.</p> <p><i>Senast tre år efter att bergarbetena för SFR-utbyggnaden har påbörjats ska SKB till domstolen redovisa resultatet av vidtagna utredningar och åtgärder samt förslag på åtgärder som möjliggör reduktion av övergödande ämnen till en nivå som motsvarar det samlade utsläppet av övergödande ämnen från SFR och Kärnbränsleförvar</i></p>	<p>Se länsstyrelsens villkorsförslag <i>viii</i> till <i>xii</i></p>	<p>Länsstyrelsen avstyrker att frågan om övergödande ämnen hanteras via ett prøvotidsförfarande.</p> <p>Länsstyrelsen motivering framgår i yttrandet över bolagets bemötande, avsnitt C.6 – "Utsläpp till vatten för att reducera belastning av övergödande ämnen på recipienten" samt punkten D i yttrande 2022-10-31.</p>

* Villkorslistan ger en översikt av länsstyrelsens inställning till bolagets villkorsförslag i målet samt egna ställningstaganden. Listan gör dock inte anspråk på att vara exakt i alla referat som är återgivna eller hänvisningar till handlingar i målet.